

Tu lääś

Von Martje Momen Karstens

Eefter soowen iir gung ik tut jarst tooch wider döör e swäär klööndöör. Äldät ham önj e leest soowen iir foole feranerd heet, as di stiirm, wat me önj e e noos rin kriiped, di stiirm foon haimat. Ouers di stale, di as nai.

Ik leed da üülje bleese, wat ik ma rin nümen häaw, ouf än hång min jåk in önjt üülj schååp foon e forteele. Dåt schååp jeeft et uk ål sü lung ik tänke koon. Ik sii di jächthödj deer hängen. Di jächthödj, wat hi åltens aw häi.

Aw e wäi tu e dörsch knare da borde uner min treese. Hü oofting heewe's me ferreet, wan ik oueremätje lääś tuhüs kiimen ban. Än hü oofting heet me dåt knaren di läadre däi närft, ouerdåt ik ai ütsläipe köö. Unti di stoofsööger, wat mam am mjarnem iinj min döör sloin heet. Dåt jü uk åltens tut waagiinje stoofsööge schölj. Sü'n stahoi!

Ouers nü as et stal, dåt as nai.

Önj e dörsch stönje åltens nuch da biise säśle. Di rüüdji-kariirde foon har än di junke läadersäśel foon ham. Deer muurst dü de ai hane seete. As wan hi dåt stiirme köö, köm hi dan åltens önj e dörsch rânt: „Heer sat di Chef!“ Naja, eentlik wus jü åltens di chef önjt hüs. Ouers dåt häaw ik natörlük uler luut säid.

Önj e jarn stoont nuch di üülje grute fiirsiier. „Di låpt duch nuch“, häawe ja åltens säid. Ma ful luutstärke än flimern aw e bilschirm lüp deer dan saandis di „Tatort“. For ålem, wan hi aw Sal spaald, schönj we üś åle stal for e fiirsiier fersoomle. Ouers min mam began tu skriilen, wan jü wat bekånts önj e film säch. Wat wus ik måål, dåt ik uler min äin program kiike köö. Wat wörd ik önj e uugensteblok for iinj folge „Tatort“ düünj ... bloot nuch iinj tooch. Åle tuhuupe. Chips, äinmååged limonaade än e spåning önj e fiirsiier.

Ouers et as stal. Dåt wus et heer uler. Dåt as nai.

Ik brük frisch luft. Önj e tün fålt me gliks dåt lung gjars ap. Dåt wus åltens man apgoowe, önj e samer sügoor tou tunge önj e waag. Ouers deerdöör wörd min spoorswin tjuker. Et wus likes graslik for me än et wus ån foon da grüne, weeram ik gliks eeftert schölj önj e liir dil eefter München fleet ban. Diling kumer ik me am man äinen tün än häaw sügoor spoos deerbai. Wat ålwern ik me nü forkam.

Bai e tuun mååget ham e buksboom briidj. Deerma heet mam önj e jültid åltens di kinkenboom turuchte mååged. Uk da kröle bloosme, as wan deer ninte schånj as. Heer stoont e tid ai stal. Ma foole dülihaid heet jü di tün påased. „Wat tänke ouers da näiberne?“ Ik köö't ai mör hiire! Weerfor schal ik me for oudere krüm mååge? Ouers jü stöö stünelung önj e tün, heet ünkrüd rütraawen, reewed än ploonted.

Dåt wus har müülj än di een köm jü ma suurte hönje in önj e köögen än heet wat läkers for üś kooged. Jü füng åles aw e ra. As me dåt jütids ål apfeelen?

Döör e tuun tu di näiber as diling ninte tu schüns. Jütids wus di jüst sü huuch, dät huum tu Heinrich Hansen ouerkiike köö. Än hi uk tu üs. „Moin, Moin“, hiir ik nuch sin rees, „ål wider fliitji önj e gung?“ Jáå, hi heet ouer åles beschiis wust, uk ouer da keere, wat min ålerne eentlik ai waase schönj.

Heinrich slååderd am åles, wat et önjt toorp nais jäif. Deerfor häi mam hål en latj stuk snååk ma ham än wust dan ouer åles nau beschiis, uk ouer me.

Dåt wus me åles tu nåår. Ik wälj gau wach. Oufstånd. Äine waane. En äin boog, äin årbe än äin slååderkrååm. Wat Heinrich me nü wälj ferteetele wörd? Bloots di rin drüpet aw di üülje stroonkorw, ouers as et tut jarst tooch stal önj e tün. Dåt as nai.

Tubääg önjt hüs önj e köögen stoont deer e kafetas foon min mam. Dåt üülj münster aw e tas, wat ik jütids sü graslik fün, kamt me nü gån fertroud for. Di kafe as kölj än üülj. Suurt suner suker. Dåt wus mam. Da ålstråke bait uuch spägile dät jåcht. Ja san for kortem riin mååged wörden.

Ik mååg dät raadio önj. NDR 1 Welle Nord. Wat ouers? Man taatje heet åltens di siinjer ütseecht. Åldåt et nån gruten apgoowe wus, ouerdåt'r uler anerd wörd. Regjonåål, frisch, foon heer. Dåt måå hi hål, dät heet ham intresiird. Ouers me intresiird dät sü goorai. Ik wälj wat foon e grut wråål hiire. Wat wus ik fernäid, as ik dät jarst tooch man äine radiosiinjer önj min äin boog ütsåke köö. Bloot iinj latj keer, wat ik önj min nai frihäid jütids sü niidjed häåw.

Ik seed me bai e köögenscheew. Enarken häi san äinen plåts. Taatje leefts, mam ruchts än ik deertwasche. Ik twasche taatjens klöke rådje ouert laawen än et årbe aw e iinj sid än mamens frååge ouer foomne, schölj än waane aw e oulder sid. Än for me da stoowede kantüfle. Dåt jarst tooch wörd ik min mam hål dät naist ferteetele. Nina – jü häi har gefeelen. Min årbe – man taatje wus stult aw me wään. Åål dät häåw ik ja soowen iir ai ferteeld.

Stale.

Weer jütids da stoowede kantüfle stöön, lade nü da bleese foon da leeste deege.

Ik slou iinj deerfoon ääm än kiik aw di grute artikel aw e regjoonåålsid.

Di knal.

Schriilen.

Eksplosjoon.

Hü luut di ünfål wälj wään as?

Stale.

Tut jarst tooch mårk ik, wat ik for soowen iir apdånj häåw.

Hochdeutsche Zusammenfassung:

Der Held dieser Geschichte kommt nach langer Zeit ins Haus seiner Kindheit zurück. Alles ist, wie es immer war. Da der Stuhl des Vaters, dort der der Mutter, in der Mitte saß immer er. Der Sohn erinnert sich an die Regeln, die Enge: Zu Mittag gab es gestofte Kartoffeln und sonntags wurde Tatort geguckt. Alles vorgeschrieben. Gleich nach der Schule hat der Sohn sich abgesetzt, nach München. Alles ist wie immer an diesem Tag und doch ist alles anders. Die Eltern sind bei einem Verkehrsunfall ums Leben gekommen.